

2. Sep. 1844

FACTS

Date:

2. Sep. 1844

Page number:

Dagbog B, side 120-122

TRANSCRIPTION

Vognserup 2 Sept 44

Naar jeg hører, man taler om det Høie, det Ideale, det Poetiske i Kunsten, og jeg er mig selv bevidst: at jeg kun stræber at efterligne Naturen, naar det kommer høit at opfatte en flygtig Stemning i Naturen – da har •121• jeg en ond Samvittighed, og føler Lyst til at vide Beskeed om disse Ting. Jeg kan mærke, at Daguerreotypen ikke tilfredsstiller; man forlanger altsaa en menneskelig Kraft sat skabende i Bevægelse for at danne et Kunstværk. Det forekommer mig rigtigt, uden at jeg egentlig kan angive Grunden; thi naar det er vor Stræben at efterligne, hvad kan da Alt blive med Speilbilledet, og dog er et Landskab i et Speil, trods al dets Ynde, haardt, broderet, ikke at tale om, hvor saare sjældent man finder et Parti, som paa den Maade udrevet kan danne et Hele. Saavel i Valget som i Afrundingen til et Hele, saaledes at Intet kan tages bort og Intet tænkes tilføiet – deri ligger vel Noget af det høiere Aandige, men det er mig endnu altid for lidt. Naar jeg tænker mig eet og samme Landskab under samme Betingelser malet af mange Kunstnere fuldkommen tro, da vilde dog blive en betydelig Forskjæl, begrundet i de forskellige Menneskekarakterer, som ville afspeile sig i Arbejderne. Og her vil[de] jeg søge den [overstreget: store] Poesi som paa en naturlig og sand Maade vil komme ind i hvert •122• Billed, i forskjellig Grad efter Malernes Evne. Men ved at antage dette kommer jeg atter til at tilskrive Malerens Eiendommelighed og Gemyt en saa væsentlig Indflydelse, hvad jo Mange saa bestemt vilde benegte f: Ex hos Digtere, og jeg indseer ingen Grund til, at det for dem skulde være anderledes i dette Punct. See, der staaer jeg!

120.

imin Meddeling, og 14 Dage var j' her
sammen med Kløjen, hvad ogsaa brøgt
Meget: det Klare. Nu skal j' snart tilbage til
Bjerg og ved Frægter denne Reise er bringe.

Det er ellers underligt,
at det j' helst vilde skrive op, kan j' aldrig
faae gennem min Pen, nemlig Alt, hvad
der angaar selve Maleriet, Erfaringer og
Bemærkninger j' gjør, Resultater af Samtaler
o. s. v.: Det gjør mig ondt, men dertil j' kan j'
end sin Ikte Kraft nok, og j' kan selve Tænn
lig is. faae, at de Perioder, hvor j' har skrevet
mindst, har j' malet mest. Dette i dag gjorde
j' af en Slags Pligtfuld, j' syntes at skjelde
Heergaards og Vejrsøring denne Tilstaaelse: at j'
her og her fandt mig selv igjen! —

Vejrsøring 2 Sept 44.

Naar j' hører, man taler om det Klare,
det Skale, det Paetske i Künsten, og j' er
mig selv bevidst: at j' kan stræbe at efterlign
ne Naturen, naar det kem over hoiit at affat
te en flygtig Skemering i Naturen — da har

121.
 I en and Samvittighed, og feler lyst til at vide
 Besked om disse Ting. I kan mærke, at
 Laqueren optager ikke tilfredsstillende; man
 forlanger altsaa en menneskelig Kraft sat
 skabende i Betragtning for at danne et Kunstværk.
 Det forekommer mig rigtigst, idet at I egent-
 lig kan angive Grunden; thi naar det er vor Træ-
 ben at efterligne, hvad kan da Alt blive med
 Speilbilledet, og det er et Landskab: et Speil,
 trods at dets Aftryk, haardt, brodet, ikke at tale
 om, hvor saare sjældent man finder et Parti
 som paa den Maade indrevet kan danne et
 Billede. Saaet i Deligt som i Afrundingerne til
 et Billede, saaledes at Fortet kan stige højt og Antet
 tænkes tilføjet — der ligger vel Noget af
 et høiere Aandige, men det er mig indim
 altid forlidt. Naar I tænker mig et y carmine
 Landskab under samme Betingelser saaledes
 af mange Kunstnere fuldkommen tro, da
 vilde det blive en betydelig Forskjel, begim-
 set i de forskjellige Menneskekarakterer, som
 ville afspille sig i Arbejdene. I her vil I
 sege den ~~stærke~~ Paari som paa en naturlig
 og sand Maade vil komme ind i hvert

Billed, o forskjellig Grad efter Malerens Lære.
Men ved at antage dette hemme sig atter til
at beskrive Malerens Eendommelighed og
Gemyt en saa væsentlig Indflydelse, hvad jo
Mange saa bestemt vilde benægte. Og her
ligger, og jo indsees ingen Grund til, at det for
dem skulle være anderledes: Dette Punkt. Se,
nu staaes jeg!

Kjøbenhavn 8 Sept 44.

I Fredags den 6 Sept forlod jeg Begyndeelse, hvor
jeg i aften to Maanedes havde det saa godt:
alle Pleuresander. Som selskabeligt gjorde Klod
og Presidents staden en saare bemærkelses Værdighed
fra mig, som jeg forstodet ved Tiel's
Nærværelse.

10 Sept 44.

Jeg har givet Lægen Frilids, atter med ham
sandsat Arm i Arm som i gamle Dage; her
er atter borte for en kort T.D. fra Wiens. Hvor er
jeg her Grundtænk, det var somme Fædsels dag.
Jeg synes mig at være et andet Menneske. I mange
Aar har man forholdt mig: at jeg dog havde et
Drømmeliv, det bekræfter undertiden at blive
klædt for mig, men kjæd og stærk som Mygdom.